

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: *Imigrace z Kuby, Venezuely a Brazílie do České republiky od roku 1993 po současnost.*

Autorka: Zuzana Nováková

Autor posudku: Radek Buben

Zuzana Nováková si za své téma vzala problematiku, jejíž zpracování nemá vždy autor ve své moci, jelikož záleží na interakci se zkoumaným elementem, jeho ochotě kooperovat, vůbec reagovat a navíc připravenosti sdělit věci, jež se mohou zdát osobní. V případě migrantských komunit je navíc očekávatelná permanentní obava vlastně z čehokoli a určitý odstup od dotazovatele z přijímací země, který se ptá na impresi z téhož státu. Už proto je třeba ocenit, že si kolegyně Nováková toto téma autonomně a samostatně zvolila a dosáhla jeho dopracování v momentu nejvyšší fáze tzv. Covid 19 krize. Nešlo o lehký úkol a o vydání se „prošlapanou cestičkou“.

Samozřejmě, že i tak se v konkrétním zpracování textu vyskytly některé problémy. Jakýkoli sociolog by vytkl zdůvodnění výběru jednoho ze třech případů ve zkoumaném souboru faktem, že výzkumnice či výzkumník umí daný jazyk. Přitom selekce Brazílie představuje v porovnání s Venezuelou a Kubou výborný kontrastní případ, umožňující testovat na něm řadu podobností/rozdílů se dvěma ekonomicky neúspěšnými diktaturami (venezuelský případ dnes nelze nazvat jinak...). Jinak je zařazení těchto tří případů logické, jenom je nám logika drobně nesdělena.

Kuba je opravdu „tradiční“ zemí českého zájmu v Latinské Americe a i v české společnosti plní funkci symbolicky velmi specifickou, když zejména v nedávné minulosti byla cílem řady aktivit jak vládních, tak nevládních organizací. Venezuela se částečně do podobné situace dostala po nástupu H. Cháveze k moci, kdy se zpočátku chápala jako země v kubánském stínu, aby se díky zesílení autoritářských tendencí tamního režimu přesunula do epicentra české pozornosti – v omezeném rámci věnovaném Latinské Americe – jako autonomní případ. Brazílie a její vize v ČR je odlišná. Stát, který od roku 1985 neopustil ani širěji vymezená pravidla politické demokracie, byť její každodenní provoz může budit údiv, neměl nikdy v českém kontextu výraznější symbolickou úlohu, krom populární kultury (tance, hudba, fotbal, Coelho). Právě proto jde o zajímavý případ ve vzájemném česko-latinskoamerickém vnímání a v migraci.

Autorka se věnovala vymezení migrace jako širšího fenoménu a zasadila tento fenomén do českého kontextu. Využila proto relevantní materiály a látku zpracovala na vysoké úrovni, zpracovala standardní akademickou literaturu a ukázala, že umí pracovat s otevřenými zdroji. Nováková výborně ukazuje proměny postoje české veřejnosti a politické scény k migraci, když ukazuje, že ještě v roce 2010 bylo možné označit ji za svého druhu depolitizovanou záležitost. Tehdy česká politika řešila téma údajně vysokého státního dluhu, který by hlavně mohl i nadále růst. O pár let později nahradilo téma dluhu, který byl jeden z nejnižších na světě, téma imigrace. I ta byla a je jedna z nejnižších na světě, ale podobně jako dluh by údajně mohla růst...

Kde je nutno vznést zásadní výhrady, je v případě hodnocení vývoje vybraných zemí. Autorka třeba přebírá celou pasáž o venezuelském případě z internetových stránek rozhlasu, odkazuje se na Janem Němcem editovanou učebnici, ovšem nikoli na kapitolu, jež se v ní Venezuele konkrétně věnuje, a neváhá citovat ani wikipedii. Encyklopedie slouží k základní orientaci laikům, studentka oboru iberoamerikanistika by měla získávat fakta a hodnocení událostí v regionu ze zcela jiných zdrojů, především z akademických studií. Těch je k fenoménu Chávez více než dost.

V případě Brazílie jsou pak údaje o počtu obyvatel či míře urbanizace zcela zbytečné. Respektive proč se nedovím údaje jiné: o stavu kanalizace, odvozu odpadků, věkové struktúře obyvatel, náboženství, životním prostředí...Prostě diplomová práce je školní prací, v níž student/ka ukazuje schopnost zpracovat vymezený problém vědeckými prostředky. Ty se liší od encyklopedických hesel, pokud tato nemají vztah ke zkoumané problematice.

Poslední část, jež se věnuje vybrané imigraci do ČR, je nesilnější částí textu. Autorka ukazuje svou schopnost zpracovávat data, seznámila se s publikacemi o daném typu výzkumů a poznatky z nich aplikuje správně. Výsledky šetření jsou prezentovány na vysoké úrovni, jak metodické, tak intelektuální. Autorka zde ukázala velkou pečlivost, analytické schopnosti i velmi kvalitní formální zpracování příloh.

Práci doporučuji k obhajobě se známkou **výborně**.

Radek Buben